

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ

ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2013-2016 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ
ՔԱՌԱՄՅԱ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու 29.01.2013թ. N 7-Ն որոշմամբ

ԱՇՏԱՐԱԿ 2013թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն

1. Համայնքի իրավիճակի վերլուծություն և գնահատում
 2. Հանրապետական և մարզային ծրագրերով նախատեսվող, համայնքին առնչվող իրականացվելիք միջոցառումների ներկայացում և գնահատում
 3. Համայնքի ռազմավարությունը և հիմնական նպատակները
 4. Համայնքի ըստ առանձին ոլորտների առաջնահերթ նպատակների առաջադրում և կոնկրետ խնդիրների ձևակերպում
 5. Համայնքի ֆինանսական միջոցների վերլուծություն և կանխատեսում
 6. Համայնքի ոլորտային կապիտալ ծրագրերի ձևակերպում և ամփոփում
 7. Համայնքի քառամյա զարգացման ծրագրի հիմնական ցուցանիշները
- Հավելված 1Քաղաքապետարանի աշխատակազմի կառուցվածքը
- Հավելված 2. Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը
- Հավելված 3. Համայնքի 2013-2016թթ. քառամյա զարգացման ծրագրի մշակման, քննարկման և հաստատման ժամանակացույցը

Ներածություն

Համայնքի քառամյա զարգացման ծրագիրը այն հիմնական փաստաթղթերից մեկն է, որը մշակվում է համայնքի ղեկավարի և նրա աշխատակազմի կողմից, քննարկվում և հաստատվում է համայնքի ավագանու կողմից և դրվում է գործողության մեջ: Այն իրենից ներկայացնում է համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի համալիր վերլուծության և առկա հիմնախնդիրների բացահայտման, ֆինանսական, տնտեսական և մարդկային ռեսուրսների գնահատման արդյունքում նպատակային զարգացման տեսանկյունից ձեռնարկվելիք քայլերի ամբողջություն, որը նախատեսում է ռազմավարական քաղաքականությամբ համայնքի խնդիրների արդյունավետ լուծումը և նպատակային բյուջետավարման գործընթացի իրականացումը:

Աշտարակ համայնքի 2013-2016թթ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման քառամյա ծրագիրը մշակվել է՝ հիմք ունենալով 2009-2012թթ. քառամյա ծրագիրն ու համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի դրույթները, նպատակ ունենալով բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով հետևողականորեն բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները:

Գալիք չորս տարում համայնքի զարգացման հիմնական ուղղություններն են լինելու համայնքի բնակչության և տնտեսվարող սուբյեկտների իրավունքներն ու օրինական շահերը պաշտպանելը, համայնքի բնակչության կոմունալ-կենցաղային պայմանների ապահովումը, համայնքի բնակելի շենքերի և այլ շինությունների պահպանման, շահագործման և նորոգման ապահովումը, բնակարանային կոմունալ տնտեսության բարեկարգման և քաղաքի արտաքին լուսավորության բնագավառում կապիտալ ներդրումներ կատարելը, համայնքի կանաչ գոտիների և զբոսայգիների վերականգնումը, կրթության, մշակույթի և մարզական օջախների վերազինման և նպատակային գործունեությանը հատուկ ուշադրություն դարձնելը, համայնքի սոցիալապես անապահով խավերի սոցիալական պայմանների բարելավման ուղղությամբ միջոցներ ձեռնարկելը, համայնքի ֆինանսական կացության բարելավումը՝ համագործակցելով հարկային մարմինների հետ, իրականացնելով հարկային և ոչ հարկային եկամուտների, տեղական տուրքերի ու վճարների սահմանման և գանձման ճկուն քաղաքականություն, համայնքի բյուջեի միջոցները նպատակային օգտագործելը՝ բարձրացնելով բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների և սպասարկումների մակարդակն ու որակը, քաղաքապետարանի և նրա ենթակայության տակ գտնվող կազմակերպությունների ու ձեռնարկությունների աշխատանքների արդյունավետությունը:

1.1 Աշխարհագրական դիրքը, պատմական համառոտ ակնարկ

1996թ-ից Արագածոտնի մարզկենտրոն դարձած Աշտարակ համայնքը հանրապետության միջին մեծության քաղաքներից է:

Գտնվում է Երևանից մոտ 20կմ հյուսիս-արևմուտք, Քասաղ գետի երկու ափերին, ծովի մակերևույթից 1075մ միջին բացարձակ բարձրության վրա: Ավտոմոբիլային ճանապարհների կարևոր խաչմերուկ է: Գտնվում է Երևան-Վանաձոր, Երևան-Գյումրի, Վանաձոր-Էջմիածին ուղիների հատման վայրում:

Աշտարակ հնամենի բնակավայրը հիշատակվում է անհիշելի ժամանակներից:

Նրա անվան շուրջ տարբեր մեկնաբանություններ կան: Տեղանվան մեկնաբանման փորձեր են արել Նիկողայոս Մառը, Գրիգոր Ղափանցյանը, Հակոբ Մանանդյանը:

Բնակիչների ասելով Աշտարակ անունն առաջացել է գյուղի ամենամեծ ծխական եկեղեցու՝ Ծիրանավորի, դիրքից:

Ակադեմիկոս Մառի ասելով՝ Ծիրանավոր եկեղեցու տեղում, հեթանոսության ժամանակաշրջանում եղել է Շտեկի պաշտամունքի մի տաճար, որի շուրջ հետագայում գոյացել է գյուղ և հնագույն սրբության անունով կոչվել է Աշտարակ:

Ակադեմիկոս Գրիգոր Ղափանցյանն իր ծննդավայրի՝ Աշտարակի անվան բացատրությունը առնչում է սիրո և զգվանքի աստրական աստվածուհի Իշտարի անվան փյունիկյան Աշտար արտահայտչաձևին:

Աշտարակը Հայաստանի հնագույն բնակավայրերից է, աչքի է ընկնում պատմական և ճարտարապետական հուշարձանների առատությամբ, ինչպես նաև Հայաստանի չափանիշներով բարենպաստ կլիմայով: Աշտարակը պատմականորեն միշտ աչքի է ընկել ավանդույթների անխառն պահպանմամբ և իր ուրույն դեմքն ունենալու շնորհիվ ներկայացել է որպես Հայաստանին առավել բնորոշ գյուղ, իսկ 1965թ-ից՝ որպես քաղաք: Աշտարակ քաղաքը իր ուրույն տեղը ունի նաև Հայաստանի գյուղատնտեսության, արդյունաբերության և հասկապես գիտության մեջ:

1.1 Ժողովրդագրություն

Համայնքի բնակչության առկա թիվը 18915 մարդ, մշտական բնակվողների թիվը՝ 20632, որից կանայք 10548, տղամարդ 10088: Ընտանիքների /ծխերի/ թիվը՝ 6541

Բնակչության տարիքային կազմը՝

Տարիքային խումբ	Թիվը	Տղամարդ	Կին
0-4 տարեկան	1195	670	525
5-9 տարեկան	1472	742	730
10-14 տարեկան	2097	1012	1085
15-19 տարեկան	1971	969	1002
20-24 տարեկան	1761	941	820
25-29 տարեկան	1554	848	706
30-34 տարեկան	1292	655	637
35-39 տարեկան	1592	781	811
40-44 տարեկան	1874	906	968
45-49 տարեկան	1299	594	705
50-54 տարեկան	1011	494	517
55-59 տարեկան	553	233	320
60-64 տարեկան	971	421	550
65-69 տարեկան	749	334	415
70-74 տարեկան	670	306	364
75-79 տարեկան	384	137	247
80 տարեկան և ավելի	187	45	142

Աշխատունակ մարդկանց թիվը մոտ 15968 մարդ /ամբողջ բնակչության մոտ 74%-ը/, որից զբաղվածների թիվը կազմում է մոտ 5.2 հազար մարդ /բնակչության թվի մոտ 25%-ը/, աշխատանք փնտրողները՝ 890 մարդ, որից 660-ը՝ կին, զբաղվածության կենտրոնում գրանցված գործազուրկների թիվը՝ 720, որից 570-ը՝ կին, նպաստառու գործազուրկները կազմում են 901 մարդ: Կին գործազուրկների թվի հետագա աճի միտումի է նկատվում, որոնց 60%-ից ավելին ունեն դպրոցական և նախադպրոցական տարիքի երեխաներ: Թոշակառուների ընդհանուր թիվը կազմում է 3658: Դրա հետ մեկտեղ, վերջին տարիների ընթացքում կտրուկ աճել է ընտանիքներով, երկարաժամկետ արտագնա աշխատանքների մեկնողների թիվը, ինչը հնարավորություն չի տալիս համայնքի ազգաբնակչության քանակական փոփոխության և, ընդհանրապես, դեմոգրաֆիկ վիճակագրության ամբողջական պատկերը ներկայացնելու ավելի ճշգրիտ: Համայնքում ապրում են 412 փախստական ընտանիք /1036/:

Օնոդագուրկ երեխաների թիվը կազմում է՝ միակողմանի - 200, երկկողմանի - 5: Հաշմանդամների թիվը՝ 1365: Արցախյան հերոսամարտում զոհվածների թիվը՝ 25: Քաղաքապետարանում հաշվառված անօթևան ընտանիքների թիվը՝ 15:

1.2 Տեղական ինքնակառավարման մարմինները

Տեղական ինքնակառավարման համակարգը արդեն թևակոխել է գործնական ծրագրերի իրականացման փուլ: Համայնքապետի ղեկավարությամբ օրեցօր մեծ տեղ է հատկացվում նոր հարաբերությունները կյանքի կոչելու խնդիրներին ու դրանց իրականացմանը:

Ավելի մոտ գտնվելով բնակչությանը և քաջատեղյակ լինելով համայնքի առանձնահատկություններին, հանդիսանալով իշխանության առանձին օղակ, այսօր ինքնուրույն ձևով և անձնական պատասխանատվությամբ են լուծվում համայնքի առջև ծառայած խնդիրներն ու հարցերը:

Բնակֆոնդի և հասարակական վայրերի սպասարկում, սանիտարական մաքրում, աղբահանություն, կանաչապատում և լուսավորում, կրթական, մշակութային և մարզական կազմակերպությունների սպասարկում: Ահա այն կարևոր բնագավառների ոչ լրիվ ցանկը, որոնք սպասարկում է տեղական ինքնակառավարման մարմինը:

Քաղաքապետարանի մշտական ուշադրության կենտրոնում են խմելու և ոռոգման ջրամատակարարման, կապի, տրանսպորտի սպասարկման բարելավման, փոքր և միջին բիզնեսի զարգացման հարցերը:

Սակայն նշված և ևս կարևոր շատ հարցերի լուծման ճանապարհին դժվարություններ են առաջանում կապված ֆինանսական միջոցների հետ:

Համայնքի առջև ծառայած խնդիրներին և առօրյա հարցերին օպերատիվ ձևով լուծում են տալու քաղաքապետարանի աշխատակազմը, որը բաղկացած է 33 համայնքային ծառայողից /կան նաև պայմանագրային կարգով աշխատողներ/, համայնքային բյուջետային հիմնարկները առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպությունները: Քաղաքի ամբողջ տարածքում բնակչության հետ անմիջականորեն տարվող աշխատանքները կոորդինացվում, քաղաքապետի ընդունած որոշումների ու կարգադրությունների մասսայական աշխատանքներին աջակցում են թվով 13 Տարածքային կառավարման տեղամասերը (ՏԿՏ-ները):

Աշտարակ քաղաքային համայնքի ՏԻՄ-երը ընտրվել են 2012 թ. Սեպտեմբերի 23-ին, համայնքի ավագանին բաղկացած է 15 անդամից: Աշտարակի քաղաքապետարանը ունի քաղաքապետի 2 տեղակալ, աշխատակազմի քարտուղար, քաղաքապետի օգնական,

Կառուցվածքային ստորաբաժանումներ՝

- Կրթության, մշակույթի, սպորտի և սոցիալական հարցերի բաժին
- Ֆինանսատնտեսագիտական բաժին
- Քաղաքաշինության և հողօգտագործման բաժին
- Ներքին աուդիտի բաժին

Առանձնացված ստորաբաժանումներ՝

- Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման Աշտարակի տարածքային բաժին
Պայմանագրային աշխատողներ - 15

Համայնքն ունի իր զինանշանը, դրոշը և օրհներգը:

Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի կառուցվածքը ներկայացված է հավելվածի տեսքով:

1.3 Ճարտարապետություն և քաղաքաշինություն

Աշտարակը հայկական իրականության վաղ, ինչպես նաև միջին դարերի ճարտարապետական կոթողների բնակավայր է: Այդ են վկայում մինչ այժմ գոյություն ունեցող պատմական մեծ արժեք ներկայացնող 4-17-րդ դարերի Ծիրանավոր, Մպիտակավոր, Կարմրավոր, Մարինե եկեղեցիները, ուրարտական ժամանակաշրջանի ջրանցքը և այլն:

Աշտարակը գրավոր աղբյուրներում հիշատակվում է 9-րդ դարից սկսած, սակայն ձորամիջյան քարայր կացարանները, քաղաքը շրջապատող դամբարաններն ու աշտարակները ծոսում են հազարամյակների ապրած բնակավայրերի մասին: Պահպանված բազմաթիվ հայ արվեստի և ճարտարապետության նշանավոր հուշարձաններից արժանահիշատակ են «Մայր առու» կամ «Ականատեսի առու» մթա 8-7 դդ-ի գործող ժայռափոր ջրանցքը, հեթանոսական մեհյանի վրա 5-րդ դարում կառուցած ծիրանավոր ս. Աստվածածին եռանավ բազիլիկ եկեղեցին, որը կառուցվածքային պարզությամբ, հարադրանքի տարրերով առանձնահատուկ կարևորություն ունի վաղ շրջանի հայկական եռանավ բազիլիկների շարքում: Հայկական ճարտարապետության գոհարներից է համարվում կենտրոնագմբեթ փոքր եկեղեցիներին պատկան Կարմրավոր ս. Աստվածածին միախորան խաչաձև հիմքով եկեղեցին: Քաղաքում մյուս նշանավոր հուշարձաններից են 1287-ին կառուցված ս. Մարինե եկեղեցին՝ սրածայր գմբեթով և ծավալի վերսլաց հորինվածքով, Քասախի կիրճի պոնկներին դեմ-դիմաց կանգնած, 12-13 դդ-ի Մպիտակավոր և ս. Մարգիս եկեղեցիները, ինչպես նաև ներքևում՝ գետի վրա, վեհորեն կանգուն՝ 76.2մ երկարությամբ և 6 մ լայնությամբ, եռաթոփչք տուֆակերտ կամուրջը՝ կառուցված 1664թ., որի առաջին հենակամարը մուտք է հանդիսանում կից պատմական ջրաղացին: Իր արտաքին ճարտարապետության մեջ տուֆաքարի բազմագույն նրբագեղությամբ հանրահայտ հուշարձան է Մուղնու ս. Գևորգի վանական համալիրը՝ կառուցված 1664-1669 թթ., ճարտարապետներ Սահակ Հիզանեցու և Մուրադ Մուղնեցու կողմից: Աշտարակ քաղաքը հանրապետության այն բացառիկ բնակավայրերից է, ուր պահպանվել են 18-19 դդ-ի հայկական ժողովրդական տների հիանալի օրինակներ:

Աշտարակը հարուստ է նաև ժողովրդական տների ճարտարապետությամբ, որոնք, ցավոք, ոչնչացվեցին 60-ական թթ., նրանց տեղը կառուցելով միապաղաղ 5 հարկանի շենքեր, որոնք այժմ շահագործման համար պիտանի չեն: Աշտարակի նախկին կերպարը, որպես յուրահատուկ քաղաք չի պահպանված: Կառուցված են շենքեր, որոնք իրենց ճարտարապետական տեսքով և նախագծային լուծումներով չեն կապվում ռելիեֆի հետ, ընդհանրապես կառուցելիս հաշվի չառնելով քաղաքի գլխավոր հատակագիծը:

Սոցիալիստական ժամանակաշրջանում ծավալված պլանաչափ, բայց հախուռն շինարարությունը, որի ժամանակ կառուցվում էին շաբլոն, ստերեոտիպ նմուշների շենքեր, հաշվի չէր առնվում ոչ միայն Աշտարակի բնական, ազգային և պատմական առանձնահատկությունները, այլև սահմանված խիստ նորմատիվներով սահմանափակում է քաղաքացիների նորմալ ապրելակերպի կազմակերպման հնարավորությունները:

Ներկա ժամանակում հնարավորություն ունենք գերծ մնալու նախկինում կառուցված շաբլոն ստերեոտիպ նմուշների շենքերից, շինություններից և կառուցելու Աշտարակ քաղաքի կերպարին և միջավայրին հարազատ կառույցներ, որոնք քաղաքին թույլ կտան ունենալ իր յուրահատուկ դեմքը:

Ոչ պետական, ոչ համայնքային սեփականություն հանդիսացող բազմաթիվ շենքեր վերածվել են ավերակների:

1.4 Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ֆիզիկական վիճակը

Համայնքն ունի սեփականություն, որն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տնօրինում են տեղական ինքնակառավարման մարմինները: Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը սահմանվել է ՀՀ կառավարության 14.03.1997թ. թիվ 51 որոշմամբ (Համայնքի սեփականություն համարվող ներկայում առկա գույքի ցանկը ներկայացված է հավելված 2-ի տեսքով) հետևյալ կազմով՝ համայնքի տարածքում գնվող 5 մանկապարտեզ, 4 մասնագիտացված դպրոց, 2 մշակույթի տուն և մեկ գրադարան, ջեռուցման, ջրմուղի, կույուղու, ոռոգման, գազի ցանցեր, փողոցներ, մեկ հրապարակ, հանգստի 2 զբոսայգի և բացօթյա խաղահրապարակներ, 2 վարչական շենք և այլն:

Վերջին տարիների տնտեսական անկման հետևանքով առավել վատ վիճակում են գտնվում ինժեներական ցանցերը: Նրանց համար կպահանջվեն մեծ տեխնիկական և նյութական միջոցներ: Նախկինում ձևավորված ինժեներական ցանցը չի շահագործվում կամ շահագործվում է մասամբ: Գործնականում յուրաքանչյուր ընտանիք ունի խողովակաշարով մղվող ջրից օգտվելու հնարավորություն: Սակայն միշտ չէ, որ ջուրը բավարար չափով «անվտանգ» է գործածության համար: Ջրմուղի խողովակների մաշվածության պատճառով կեղտաջրերը կարող են թափանցել ջրամատակարարման համակարգ՝ հարուցելով աղիքային հիվանդություններ:

Ներկա պահին ինժեներական ցանցերը գտնվում են մասնավոր կառույցների տրամադրության տակ, որոնք պետք է ապահովեն նրանց շահագործման և սպասարկման գործընթացը:

Համայնքին պատկանող ճանապարհային ցանցը ամեն տարի վերանորոգվում է համայնքի բյուջեի միջոցներով: Սակայն ներկայումս հիմնական վերանորոգման կարիք է զգում մոտ 20 կմ ճանապարհ: Գոյություն ունի նաև ճանապարհային ցանցի ընդլայնման պահանջ, մոտ 2.5 կմ երկարության լրացուցիչ ճանապարհներ:

Աղյուսակ 1. Համայնքի ենթակառուցվածքների գնահատում

Հ/հ	Կառույց	Հասցե	Կառուցման տարեթիվ	Մակերես, քառ. մ.	Ընդհանուր վիճակի գնահատական	Վերականգնման /փոխարինման
1	Ա.Մուրադյան մանկապարտեզ	Պռոշյան 10	1975	2130	Վատ	մասնակի
2	Հասմիկ մանկապարտեզ	Աշտարակեցու 80	1980	4950	Վատ	մասնակի
3	Մանուշակ մանկապարտեզ	Գ. Ղափանցյան 1	1979	3240	Բավարար	մասնակի
4	Հովիկ մանկապարտեզ	Արտակի 1	1961	4050	Բավարար	չունի
5	Արևիկ մանկապարտեզ	Ա. Մանուկյան	1975	4890	Վատ	լիարժեք
6	Քաղաքային մշակույթի տուն	Ն. Աշտարակեցու 5	1950	1436	Բավարար	մասնակի
7	Արայի մշակույթի տուն	Արցախի 15	1964	2652	Վատ	մասնակի
8	Քաղաքային մարզադպրոց	Ն. Աշտարակեցու 90	1980	500	Վատ	լիարժեք
9	Քաղաքային զբոսայգի	Ա. Մանուկյան	1960	64000	Բավարար	լիարժեք
10	Քաղաքապետարանի վարչական շենք	Ն. Աշտարակեցու հր.7	1961	1670	Բավարար	մասնակի
11	Ներհամայնքային կամուրջ	Նաիրյան	1982	280	Բավարար	լիարժեք
12	Քաղաքային աղբավայր	Աշտարակ-Էջմիածին մայրուղի	1980	20000	Վատ	լիարժեք
13	Գերեզմանատուն	Ն. Աշտարակեցու փող		22000	բավարար	մասնակի
14	Ներհամայնքային ջրամատակարարման համակարգ	ք. Աշտարակ	-	-	Վատ	լիարժեք
15	Ներհամայնքային ոռոգման համակարգ	ք. Աշտարակ	-	-	Բավարար	լիարժեք
16	Քաղաքային լուսավորության հենասյուներ	ք. Աշտարակ	1980	-	Բավարար	մասնակի
17	Ավտոտնակներ	ք. Աշտարակ	1961	1920	Վատ	մասնակի

Համայնքի ենթակառուցվածքներն ըստ ՀՀ կառավարության 14.03.1997թ. թիվ 51 որոշման և առկա գույքի ցանկը ներկայացված է հավելվածի տեսքով:

1.5 Բնակելի և ոչ բնակելի տարածքների սպասարկում

Համայնքի բնակարանային ֆոնդն ընդգրկում է 639873.0 հազար քառակուսի մետր մակերես: Աշտարակ քաղաքում բնակարանային ֆոնդի սպասարկումը իրականացվում է քաղաքապետարանի «Բարեկարգում» ՀՈԱԿ-ի կողմից: Քաղաքում կա վթարային 3 շենք, 2-ը 5, 1-ը 4 հարկանի: Խորհրդային տարիներին բնակելի ֆոնդի կառուցումը, շահագործումը և պահպանումը իրականացվում էր պետական միջոցների հաշվին: Ներկայումս պետական միջոցների սղության պայմաններում բնակելի շինարարության ֆինանսավորման բեռը տեղափոխվում է անհատների միջոցների վրա: 2013թ-ից իրականացվելու է սոցիալական բնակարաշինության ծրագիրը:

Քաղաքում 675 ընտանիք բնակարանային պայմանների բարելավման կարիք ունեն:

Բազմաբնակարան շենքերի բնակարաններ և բնակելի տներ

		Քանակը, միավորը	Ընդհանուր մակերեսը, քմ
1	Բազմաբնակարան շենքերի բնակարաններ, ընդամենը	3139	184415
1.1	Այդ թվում ըստ սենյակների քանակի՝ մեկ սենյակց և ասանց	463	14832
1.2	Երկու սենյականոց	914	42719
1.3	Երեք սենյականոց	1360	97920
1.4	Չորս սենյականոց	402	28944
2	Բնակելի տներ	3480	45548

Բազմաբնակարան շենքեր

		ընդամենը	Այդ թվում ըստ արտաքին պատեր նյութերի		Տանիքի ձևը՝ թեք
			քարից	պանելային	
1	Շենքերի քանակը, ընդամենը	202	157	45	202
1.1	Այդ թվում մեկ հարկանի				
1.2	Երկու հարկանի	135	96	39	135
1.3	Երեք հարկանի	9	9		9
1.4	Չորս հարկանի	18	17	1	15
1.5	Հինգ հարկանի	39	35	4	39
1.6	Ինը հարկանի	1		1	1

1.6 Հողօգտագործում

Համայնքի վարչական տարածքը 4233.80 հա, այդ թվում՝

- բնակարանային ֆոնդ – 1186,25 հա
- արտադրական նշանակության հողեր – 185,51 հա
- գյուղատնտեսական նշանակության հողեր- 2720.86 հա
- հանգստի գոտիներ- 3.02 հա
- ջրային ֆոնդեր – 17,05 հա
- այլ – 121,11 հա
- Բնակավայրի տարածքը -1186,0 հա
- Հողի սեփականաշնորհմանը մասնակցած ընտանիքների թիվը – 2980
- Մեկ հողաբաժնի չափը – Աշտարակ տեղամասում՝ 0.3 հա, «Արայի»

տեղամասում՝ 0,65 հա

- Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական պահուստային հողերը -
- Համայնքի սեփականություն համարվող հողերը – 1335,54 հա
- Օտարված և օգտագործման տրամադրված հողերը – 25,0 հա
- Համայնքի ոռոգելի գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածքները – 1437,6

հա

1.7 Գյուղատնտեսություն

Հողային ստրուկտուրան խիստ փոփոխական է համեմատած այլ շրջանների հետ: Մի փոքր հողակտորում կարող է լինել և սևահող, և գորշ շագանակագույն հող և անօգտագործելի տարածք:

Դարերի ընթացքում մշակվել է խաղող, որից ստացված գինիները աշխարհում մեծ համբավ են վայելում: Խերեսացված գինիների հիմնական շտեմարանը Աշտարակն է:

Գերակշիռ մասն է կազմում նաև պտղաբուծությունը, որը վերջին 20 տարիների ընթացքում մեծ առաջխաղացում է ապրել: Հիմնականում մշակվել է ինտենսիվ պտղաբուծական տնկարկներ /խնձորենի/, որը հարմարվելով տեղական բնակլիմայական պայմաններին տալիս է բարձր և որակով բերք:

Գյուղացիական տնտեսությունները զբաղվում են բանջարաբուստանային կուլտուրաների մշակմամբ, որը մասամբ է բավարարում քաղաքի առօրյա պահանջներին: Վերջին մի քանի տարիների ընթացքում բնակչությունը զբաղվում է նաև հացահատիկի, անասնապահական մթերքների արտադրությամբ, որը նույնպես չի բավարարում քաղաքի պահանջներին:

Գյուղատնտեսական զարգացմանը խոչընդոտում են գյուղատնտեսական մթերքների իրացման դժվարությունները, նախ և առաջ գյուղ. մթերքների ցածր գները, ռոռզման հետ կապված դժվարությունները, գյուղատնտեսության կարիքներին արձագանքելու անհրաժեշտ օղակների թերզարգացած վիճակը կամ իսպառ բացակայությունը /ազրոսպասարկման, ֆինանսավարկային, ապահովագրական/ և այլն:

Հաշի առնելով այն հանգամանքը, որ քաղաքի բյուջեի զգալի մասը ձևավորվում է հողի հարկից, պոտենցիալ հարկատուների տնտեսական վիճակը ձեռք է բերում կարևորագույն նշանակություն: Իհարկե չպետք է մոռանալ նաև այն հանգամանքը, որ այդ հարցը առնչվում է նաև զբաղվածության, պարենային և այլ կարևորագույն խնդիրների հետ:

Արոտավայրերի ջրարբիացվածության մակարդակն անբավարար վիճակում է:

Խոշոր և մանր եղջերավոր անասունների քանակը – 900 գլուխ

1.8 Բնության և շրջակա բնական միջավայրի պահպանություն

Աշտարակը անխոս ունի հրաշալի բնություն: Աշտարակի միջով է անցնում Հայաստանի ամենագեղատեսիլ գետերից մեկը՝ Քասաղ գետը, որն իր խորունկ ժայռերով դյուբիչ տպավորություն է թողնում Աշտարակ այցելած յուրաքանչյուր մարդու վրա: Խորը ազդեցություն է թողնում նաև հին կամուրջը, որը վերանորոգումից հետո ներկայացնում է հնի և նորի միաձուլումը: Աշտարակը միշտ առանձնացել է իր հարուստ և փարթամ բնությամբ, սակայն 90-ական թվականների ծանր ճգնաժամային տարիներն իրենց հետևանքը թողեցին, որի արդյունքում հսկայական հեկտարներով ֆաունա ոչնչացան՝ Կոմիտասի այգին, Քասախի կիրճում գտնվող ծառերը, կենտրոնական փողոցների մայրերին գտնվող ծառերը:

Աղբահանության ծավալը վերջին տարիներին բավականաչափ մեծացել է, որը նույնպես կնպաստի քաղաքի էկոլոգիայի բարելավմանը: Անմխիթար վիճակում է գտնվում համայնքային աղբավարը:

1.9 Տրանսպորտ, ճանապարհային տնտեսություն

Աշտարակը ավտոմոբիլային ճանապարհների կարևոր խաչմերուկ է: Գտնվում է միջպետական նշանակության Երևան-Գյումրի M1 և Երևան-Վանաձոր M3 մայրուղիների հատման կենտրոնում:

Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների երկարությունը կազմում է 51.6 կմ., իսկ մակերեսը՝ 45.8 հա.:

Աշտարակում գործում են մեկ հետիոտնային և երկու ավտոմոբիլային կամուրջներ: Աշտարակի ճանապարհային երթևեկության նշանների մեծ մասը տեղադրված են, և նախատեսվում է դրանց թիվը ավելացնել:

Առաջիկայում նախատեսվում է ավտոկանգառների նշանների տեղադրումը, այնուհետև, լուսացույցերի տեղադրումը Ն.Աշտարակեցու և Պոռշյան, Վ. Պետրոսյան և Նարեկացու փողոցների հատման խաչմերուկներում:

Համայնքի տարածքում մարդատար և երթուղային տաքսիների սպասարկման մակարդակը գտնվում է բավարար վիճակում: Առկա է երթուղին սպասարկող մեկ կազմակերպություն /6 միկրոավտոբուս/ և 9 տաքսի ծառայություն մատուցող կազմակերպություններ:

1.10 Առևտուր և սպասարկում

Առևտրական, հասարական սննդի, կենցաղային, տեխնիկական և այլ տիպի սպասարկումների զարգացումը հնարավորություն է տալիս աստիճանաբար բնակչության սոցիալական ոլորտի հետ կապված հարցերի լուծումը ապակենտրոնացնել և ծանրության կենտոնը տեղափոխել մասնավոր սպասարկումների վրա: Դա հնարավորություն է ստեղծում ազատ մրցակցության, և դրա շնորհիվ սպասարկումների որակի բարելավման ու գների աճի զսպմանը: Զարգացումը տանում է առևտրի և սպասարկումների մանր, անկազմակերպ և տարերային ձևերից դեպի փոքր ու միջին կայուն, ստացիոնար ձևերի: Ձևավորվում է որոշակի կայուն եկամուտներ ունեցող մի խավ: Վերջինս վճարունակ է ոչ միայն գույքի, այլև արտադրական տարածքի դիմաց, ինչպես նաև տեղական տուրքերի գծով: Այդ խավը պոտենցիալ կերպով կարող է դիտվել, որպես ազատ միջոցների առաջանալուն զուգընթաց՝ այլ ճյուղերում ներդրումներ կատարող և դրանց զարգացմանը նպաստող ուժ: Իսկ որպես հետևանք նա դառնում է նաև գործատու և աշխատատեղեր ստեղծող:

Աշտարակ քաղաքում գործում է՝

1. փոքր և միջին օբյեկտներ – 70
2. տոնավաճառներ – 2
3. հանրային սննդի օբյեկտներ – 10
4. բենզինի լիցքավորման կետեր – 10
5. գազի լիցքավորման կետեր – 14
6. տաքսի ծառայություն – 9
7. խաղատներ, զվարճանքի, շահումներով խաղերի օբյեկտներ – 5

1.11 Կրթություն

Համայնքի կրթական համակարգը ներառում է 6 հանրակրթական, 1 ավագ դպրոցները, հատուկ խնամքի կարիք ունեցող երեխաների համար նախատեսված 1 դպրոցը և 5 մանկապարտեզները: Համայնքում գործող կրթական համակարգերից համայնքապատկան են հինգ նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունները, որոնց գործունեությունը համակարգվում է քաղաքապետարանի համապատասխան բաժնի կողմից: ՆՈՒՀ-երում նախադպրոցական կրթություն են ստանում 3-6 տարեկան մոտ 600 երեխա:

Քաղաքում գործող ութ դպրոցների աշակերտների ընդհանուր թիվը կազմում է 2609, որոնց սպասարկում են 320 ուսուցիչ, որից ավագ դպրոցում համապատասխանաբար՝ 792, 98:

Ընդհանուր, միջնակարգ կրթությունը իրականացվում է հիմնականում հանրակրթական դպրոցներում, որտեղ սովորողների թիվը գրեթե հաստատուն է և ունի աճի տենդենցներ:

Համայնքապատկան են նաև համայնքում գործող 4 մասնագիտական դպրոցներ (Երաժշտական, գեղարվեստի, պարարվեստի և մարզական), որոնց սովորողների ընդհանուր թիվը 413 է: Երաժշտական դպրոցը տեղափոխվել է նորակառույց շենք, որտեղ գործում են դաշնամուրային, լարային, ժող. գործիքների, վոկալի դասարաններ: Դպրոցում սովորող սաների թիվը հասնում է 145-ի: Գեղարվեստի դպրոցում ուսուցանվում են գծանկար, գունանկար, կոմպոզիցիա, դեկորատիվ կիրառական արվեստ, քանդակ, դիզայն, արվեստի պատմություն: Դպրոցում սովորողների թիվը հասնում է 100-ի: Պարարվեստի դպրոց-ստուդիայում ուսուցանվում են բազմաբնույթ պարեր, որի սաների թիվը հասնում է 100-ի:

1.12 Մշակույթ, սպորտ, երիտասարդության հետ տարվող աշխատանքներ

Համայնքի մշակութային և երիտասարդական ակտիվ կյանքն ապահովում են երկու մշակույթի տները: Քաղաքային մշակույթի տունն ունի 450 նստատեղ, իսկ «Արայի» մշակույթի տունը գտնվում է վթարային վիճակում, որտեղ տեղակայված է գրադարանը՝ 41891 կտոր գրքով, Հայորդաց տուն, 3 թանգարան և երիտասարդական կազմակերպություն (Երիտասարդական հիմնադրամի Արագածոտնի մասնաճյուղ) և 1 մարզային գրադարան: Քաղաքի ակտիվ մարզական կյանքն ապահովում են քաղաքային մարզադպրոցը, հանրակրթական դպրոցների տարբեր սպորտային խմբակները, տարբեր մարզաձևերի ֆեդերացիաների տարածքային կազմակերպությունները, սպորտային ակումբը, հիմնարկ-ձեռնարկությունների թիմերը, մարզադաշտի ենթակայության տակ գործող մի շարք խմբակներ, անհատները: Մարզադպրոցում գործում է 8 խումբ՝ 3 մարզաձևով: Ընդհանուր մարզվողների թիվը հասնում է 350-ի: Համայնքի մարզադպրոցում մարզիկների թիվը հասնում է 90-ի: Մարզադպրոցի անբավարար և վթարային շենքային պայմաններից ելնելով 2009-ին սկսվել է նոր մարզական համալիրի կառուցումը, որը էլ ավելի կաշխուժացնի քաղաքի մարզական կյանքը:

1.13 Առողջապահություն

Աշտարակ քաղաքի առողջապահական համակարգում գործում են 1 բժշկական կենտրոն, 1 բժշկական ամբուլատոր պոլիկլինիկա, սանէպիդկայան, ատամնաբուժարան, շտապ բուժօգնության կայան և տասից ավելի դեղատներ: Առողջապահական համակարգում բուժաշխատողների միջին թվաքանակը՝ 146:

Հիվանդանոցում աշխատող բժիշկների թիվը 90 է: Բժշկական կենտրոնն ունի յոթ բաժանմունք, պոլիկլինիկական հինգ: Տարեկան սպասարկվում է մոտ 2000 հիվանդ: Ցածր է բուժաշխատողների աշխատավարձը: Այս բնագավառին հատկացվող գումարները բավարարում են միայն աշխատավարձի և կոմունալ ծախսերի վճարման համար:

1.14 Հանգստի գոտիներ, զբոսայգիներ, խաղահրապարակներ, բակային տարածքներ

Քաղաքն ունի մեկ ընդարձակ զբոսայգի, երեք բացօթյա խաղահրապարակ, մեկ մարզադաշտ և Քասախի կիրճի բնական հանգիստի գոտին, ուր գործում են հանրապետությունում հայտնի «Աշտարակի Ձոր», «Աշտարակի լիճ» ժամանցի վայրերը, «Արևիկ» և այլ հանգստի գոտիներ:

Կապված 90-ական թվականների էներգետիկ ճգնաժամի հետ, քաղաքի կանաչ տարածքները մեծ վնաս կրեցին մասսայական ծառահատումներից: Անմխիթար վիճակում են քաղաքի զբոսայգիներն ու կանաչ գոտիները:

1.15 Համայնքի ուժեղ կողմերը

- Համայնքի աշխարհագրական դիրքը բարենպաստ է հեռանկարային զարգացման համար:
- Բարենպաստ բնակլիմայական պայմաններ:

Համայնքի հնարավորությունները

- Համայնքն ունի գիտա-արտադրական մեծ պոտենցյալ:
- Համայնքը պատմամշակութային հին քաղաք է և ունի տուրիզմի զարգացման լուրջ նախադրյալներ:
- Համայնքում ակտիվացել է առևտրային գործունեությունը, փոքր ու միջին ձեռներեցությունը:

Համայնքի թույլ կողմերը

- Անմխիթար վիճակում են գտնվում կոմունալ տնտեսության, ջրամատակարարման և ջրահեռացման, ոռոգման ցանցերը, ճանապարհային տնտեսության զգալի մասը:
- Կապիտալ վերանորոգման և բարեկարգման կարիք ունեն համայնքի կրթական, մշակութային և մարզական հիմնարկների շենքերն ու շինությունները, բակային տարածքները:
- Համայնքի զգալի տարածքներում վատ է կազմակերպվում գյուղատնտեսական անհատական տնտեսություններին ոռոգման ջրի մատակարարումը:
- Նախորդ տարիների ընդհանուր տնտեսական ճգնաժամի պատճառով համայնքում ավելացել է գործազուրկների քանակը, առկա է նաև թաքնված գործազրկության խնդիրը:

Վտանգները

- Աղքատ է քաղաքապետարանի և նրա ենթակա կառույցների նյութատեխնիկական բազան, նրա հզորացումը պահանջում է ֆինանսական խոշոր միջոցների ներդրում:
- Համայնքում մեծ թիվ են կազմում սոցիալապես անապահով ընտանիքները, միայնակ թոշակատուները, ցածր եկամուտ ունեցողները, փախստական ընտանիքները:
- Բնակչության անվճարունակություն
- Վթարային բնակելի շենքերի առկայություն

2. Հանրապետական և մարզային ծրագրերով նախատեսվող, համայնքին առնչվող իրականացվելիք միջոցառումների ներկայացում և գնահատում

	Կատարվող աշխատանքի անվանումը	Հազ.դր
1	Աշտարակ քաղաքային համայնքի մշակույթի տան լոկալ ջեռուցման համակարգի կառուցում	12,460.30
2	“Քասախ” պարային համույթ ք. Աշտարակ	800.00
3	Աշտարակի մարզադպրոց	15000.0

4	ք. Աշտարակի թիվ 3 դպրոց	50000.0
5	Մ-1 Երևան-Գյումրի-Վրաստանի սահման ա/ճ-ի Քասաղ գետի վրայի կամուրջ	16488.0

3. Համայնքի ռազմավարությունը և հիմնական նպատակները

Քառամյա զարգացման ռազմավարությունը ուղղված է համայնքի բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների և սպասարկումների մակարդակի ու որակի բարձրացմանը, այդ թվում նաև համայնքային կազմակերպությունների նյութատեխնիկական վերազինմանն ու համայնքի զբոսայգիների և կանաչ գոտիների վերականգնմանը, ինչպես նաև համայնքի տարածքում սոցիալական բնակարաշինության զարգացմանը:

4. Համայնքի ըստ առանձին ոլորտների առաջնահերթ նպատակների առաջադրում և կոնկրետ խնդիրների ձևակերպում

Համայնքի 2013-2016թթ. քառամյա զարգացման ծրագրի հիմնական նպատակներն են՝

4.1. Տարածքային զարգացում, քաղաքաշինություն

- Արգելել քաղաքի ամբողջական տեսքը խաթարող ապօրինի շենքերի ու շինությունների կառուցումը:
- Բացառել կառուցապատման նպատակով քաղաքաշինական նորմերի խախտումներով նոր հողհատկացումները:
- Քաղաքին «վերադարձնել» և վերակենդանացնել քաղաքային զբոսայգին:
- Քաղաքաշինական հարցերը քննարկել մասնագետների, իրավասու կազմակերպությունների հետ՝ ապահովելով բնակչության մասնակցությունը:

4.2. Բնակարանային – կոմունալ տնտեսություն

- Արդիականացնել աղբահանության և սանամաքրման աշխատանքները, ընդլայնել մատուցվող ծառայությունների քանակը:
- ապահովել խոշոր կապիտալ ներդրումներ համայնքի բնակարանային–կոմունալ տնտեսության, լուսավորման, հանգստի և բակային տարածքների բարեկարգման բնագավառներում:
- Գեղարվեստական լուսավորությամբ ապահովել քաղաքի տարածքում գտնվող պատմամշակութային հուշարձանները, խորհրդանիշ հանդիսացող շենքերն ու շինությունները:
- Վերականգնել քաղաքի արտաքին լուսավորությունը՝ օգտագործելով ժամանակակից տեխնոլոգիաները:
- Բարեկարգել և լուսավորել երկրորդական փողոցները:
- Վերականգնել քաղաքի կանաչ գոտիներն ու պուրակները, կանաչապատել փողոցներն ու հրապարակները:
- Վերանորոգել քաղաքի բազմաբնակարան շենքերի տանիքներն ու մուտքերը:
- Համայնքի տարածքում կառուցել իրականացնել սոցիալական բնակարանային համալիր
- Ապահովել համայնքի բնակելի շենքերի պահպանումը, շահագործումը և նորոգումը, աջակցելով համայնքի տարածքում համատիրությունների ստեղծմանը:

- Շարունակել բազմաբնակարան շենքերի մուտքերի հիմնանորոգումը: Կատարվելու են ապակեպատման, մուտքի դռների տեղադրման, ներքին հարդարման աշխատանքներ:
- Շարունակել թեք տանիքների լայնածավալ հիմնանորոգումը, ընդգրկելով բոլոր թաղամասերը:
- Խմելու ջրի մատակարարման համակարգում բարեփոխման աշխատանքներ տանելով ավելացնել ջրամատակարարումը
- Ապահովել թափառող կենդանիների վնասագերծման միջոցառումներն համայնքի տարածքում:

4.3. Տրանսպորտ, ճանապարհային տնտեսություն, բարեկարգում

- 2013-2016թթ. նախատեսվում է շարունակել ներհամայնքային ճանապարհների համատարած ասֆալտապատման աշխատանքները:
- Նախատեսվում է վերականգնել ներքաղաքային երթևեկության հիմնական նշանները, բանուկ խաչմերուկներում՝ լուսակիրները:
- Կանոնակարգել հասարակական տրանսպորտի աշխատանքը, վերազինել կանգառներն ու կայանատեղիները, ապահովել անվտանգ երթևեկություն:

4.4. Առևտուր և սպասարկում

- Նախատեսվում է ուշադրության կենտրոնում պահել ոլորտի օբյեկտների գործունեության համապատասխանությունը օրենսդրական պահանջներին:

4.5. Հողօգտագործում, գյուղատնտեսություն

- Աջակցել ոռոգման համակարգերի վերանորոգման և ընդլայնման աշխատանքներին:

4.6. Բնություն և շրջակա բնական միջավայրի պահպանություն

- Հիմնովին բարելավել քաղաքի սանիտարական վիճակը:
- Կասեցնել քաղաքի կանաչապատ և ընդհանուր օգտագործման տարածքների ապօրինի շահագործումը:

Հրատապ խնդիր է համայնքային աղբավայրը սանիտարահիգիենիկ նորմերին և ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխանեցնելը:

4.7. Կրթություն

- Թարմացնել նախակրթարանների և մասնագիտացված դպրոցների նյութատեխնիկական բազան: Անապահով ընտանիքների երեխաների համար մանկապարտեզներում ստեղծել նախադպրոցական կրթության անվճար խմբեր:
- Ժամանակի ընթացքում նվազեցնել նախակրթարանների և մասնագիտացված դպրոցներ հաճախողների համար սահմանված վարձավճարները:
- ապահովել համայնքի կրթամշակութային և մարզական հիմնարկների անխափան և նպատակային գործունեությունը, ձեռնարկել միջոցառումներ նրանց զբաղեցրած շենքերի հիմնական կամ մասնակի վերանորոգման և գույքի ձեռք բերման ուղղությամբ:
- Աջակցել համայնքի տարածքում գործող հանրակրթական դպրոցների գործունեությանը:
- Համայնքի նախադպրոցական հիմնարկներից 2-ը վերանորոգվել են, 3-ը ունեն հիմնանորոգման կարիք:

Չորս տարվա ընթացքում նախատեսվում է շարունակել և ավարտին հասցնել մանկապարտեզների վերանորոգման և գազաֆիկիացման աշխատանքները: Մանկապարտեզների ծանրաբեռնվածության խնդրի լուծման նպատակով կշարունակվեն նոր տարածքների շահագործման աշխատանքները:

4.8. Մշակույթ

- Վերականգնել քաղաքի մշակութային կյանքն ու ավանդույթները:
- Աջակցել արհեստների, ժողովրդական ստեղծագործության և գեղարվեստական ինքնագործունեության զարգացմանը:
- Քաղաքի մշակութային կյանքի աշխուժացման գործում իրենց ուրույն դերակատարությունը կստանան երաժշտական դպրոցը՝ օգտագործելով հիմնանորոգված դահլիճի հնարավորությունները, քաղաքային մշակույթի տունը, գեղարվեստի դպրոցն ու պարարվեստի դպրոց ստուդիան:
- Քաղաքապետարանի համապատասխան բաժինը զգալի ներդրում կապահովի ոլորտի ծրագրային համակարգման առումով, կազմակերպելով նաև բնակչության ազատ ժամանցը և նախաձեռնելով համագործակցություն հանրապետության մյուս մշակութային օջախների հետ:

4.9. Առողջապահություն, ֆիզիկական կուլտուրա և սպորտ

- Նպաստավոր պայմաններ ստեղծել սպորտի և առողջ ապրելակերպի զարգացման համար
- Բազմաբնակարան շենքերի բակերում կառուցել խաղահրապարակներ, ստեղծել կանաչապատ տարածքներ:
- Ուշադրության կենտրոնում պահել ժամանակակից պահանջներին համապատասխանող նոր մարզադպրոցի կառուցումը:

4.10. Աշխատանք և սոցիալական ապահովություն

- Օգնություն և օժանդակություն ցուցաբերել սոցիալապես անապահով և զոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին, պատերազմի վետերաններին:
- Երիտասարդության դերի բարձրացման նպատակով քաղաքապետարանի աշխատանքներին ներգրավել համայնքի երիտասարդությանը:
- Միջոցներ ձեռնարկել համայնքի սոցիալապես անապահով ընտանիքների, փախստականների սոցիալական, բնակարանային, կոմունալ- կենցաղային պայմանների բարելավման համար:
- 2013-2016թթ. կառուցել հաշմանդամների տեղաշարժի համար թեք հարթակներ ինչպես հասարակական վայրերում, այնպես էլ վարչական շենքերում, ընտրությունների տեղամասային կենտրոններում:
- Հասարակական կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ կիրականացվի համայնքում սոցիալական պլանավորման քաղաքականության մշակում:

4.11. Ընդհանուր բնույթի համայնքային ծառայություններ

4.11.1. Տեղեկատվական կենտրոններ

- Քաղաքապետարանում ներդրված վեբ-տեխնոլոգիաների վրա հիմնված Համայնքային Կառավարման Տեղեկատվական Համակարգը (ՀԿՏՀ) հնարավորություն է տալիս ավտոմատացնել և արագացնել տեղական ինքնակառավարման աշխատատար շատ գործընթացներ, մասնավորապես՝ բյուջետավարումը և գործավարությունը: ՀԿՏՀ-ն առաջիկա տարիներին կընդգրկի ՏԻՄ լիազորությունների շրջանակում համակարգման ենթակա նոր բնագավառներ:
- Ստեղծել Քաղաքացիների սպասարկման գրասենյակ, որը բնակչությանը մեկ պատուհանի սկզբունքով տեղեկատվություն կտրամադրի, կօգտագործի ՀԿՏՀ-ի ռեսուրսները՝ իր աշխատանքները բարձր մակարդակով կազմակերպելու համար:
- Ներդնելով էլեկտրոնային ստորագրության փաթեթը՝ մարզպետարանի, նախարարությունների և համայնքների հետ փաստաթղթաշրջանառության գործընթացում, համայնքն արդեն իսկ ներգրավվել է էլեկտրոնային կառավարման համապետական համակարգում:

Վերոհիշյալ խնդիրների լուծումը հնարավորություն կտա բարձրացնել քաղաքապետարանի գործունեության հրապարակայնությունն ու թափանցիկությունը, համայնքի անդամներին՝ առավել ակտիվորեն մասնակցել համայնքի կառավարմանը:

4.11.2. Զարգացման ծրագրեր և միջազգային համագործակցություն

- Ազգային սոցիալական բնակարանային ասոցիացիա հիմնադրամի հետ համագործակցության շրջանակներում 1.6 հա-ի վրա Սոցիալական բնակարանային համալիրի կառուցում:
- UNDP “Կանաչ լուսավորություն” ծրագրի շրջանակներում համայնքի լուսավորության ցանցի ընդլայնում:
- Ռուսաստանի Կիրովսկ քաղաքի հետ համագործակցության ամրապնդում:
- Նախատեսվում է համագործակցության ուղիներ փնտրել դիվանագիտական կառույցների, միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպությունների հետ:
- Կարևորելով միջազգային համագործակցությունը որպես համայնքի արդյունավետ զարգացման բաղադրիչ, քաղաքապետարանը կշարունակի համագործակցային ծրագրերին մասնակցելու աշխատանքները տարբեր ձևաչափերով:

4.11.3. Հանրային կապեր, լրատվություն

- Քաղաքի մարդաշատ վայրերում տեղադրված տեղեկատվական ցուցատախտակների վրա նախատեսվում է հետևողականորեն արտացոլել քաղաքապետարանի նորությունները, հայտարարությունները, ավագանու նիստերի արձանագրությունները:
- Նախատեսվում է մշտապես լուսաբանել ՏԻՄ ընթացիկ աշխատանքները, իսկ համայնքի համար կարևորագույն նշանակություն ունեցող հարցերի լուծման նպատակով կազմակերպել տարբեր ձևաչափի հանրային քննարկումներ:
- Նախատեսվում է ապահովել համայնքի վեբ-կայքի և ՀԿՏՀ-ի հասանելիությունը համացանցում, որը հնարավորություն կտա առցանց երկխոսության քաղաքապետարանի, ավագանու և քաղաքացիների միջև:
- Նախատեսվում է բնակչության հետ համայնքի ղեկավար անձանց անմիջական հանդիպումների, քննարկումների միջոցով բնակչության լայն խավերին

առավելագույնս ներգրավել հիմնախնդիրների բարձրացման և դրանց համարժեք լուծումներ տալու գործին:

4.12. Քաղաքացիների և տնտեսավարող սուբյեկտների իրավունքների պաշտպանություն

- Քաղաքապետարանի աշխատանքները կազմակերպել բաց և թափանցիկ:
- Համայնքի բնակչությանն իրազեկել համայնքի ղեկավարի և ավագանու կողմից ընդունված որոշումների մասին:
- Պարբերաբար կազմակերպել համաքաղաքային և թաղային հանդիպումներ:
- Քաղաքացիների առաջարկությունները, դիմումներն ու բողոքները քննության առնել օրենքով սահմանված ամենասեղմ ժամկետներում: Օպերատիվ լուծում տալ բնակչության կողմից առաջ քաշած խնդիրներին:
- Ավագանու նիստերին մասնակից դարձնել քաղաքի մտավորականության ներկայացուցիչներին:
- Կոնկրետ միջոցառումներ իրականացնել համայնքային բյուջեի եկամուտների ավելացման և ծախսերի առավել նպատակային օգտագործման ուղղությամբ:
- Ուշադրության կենտրոնում կպահվի քաղաքապետարանի կողմից կնքվող պայմանագրերի, ավագանու և համայնքի ղեկավարի որոշումների օրինականության ապահովումը, անհրաժեշտության դեպքում համայնքի շահերը կներկայացվեն այլ անձանց հետ փոխհարաբերություններում, ինչպես նաև դրանք կպաշտպանվեն դատարանում (հայցվոր, պատասխանող, երրորդ անձ):

4.13. Արտակարգ իրավիճակներ և քաղաքացիական պաշտպանություն

- Կշարունակվի քաղաքապետարանի պատասխանատու անձանց ակտիվ մասնակցությունը Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կողմից կազմակերպվող դասընթացներին՝ գործնականում դրանց համար ոլորտային համապատասխան լուծումներ մշակելու նպատակով:
- Քաղաքացիական պաշտպանության պլանների մշակման համակարգումը կշարունակվի՝ անցնելով դրանցում ներգրավված կառույցների՝ իրենց մասնակցության ձևաչափի վերաբերյալ իրազեկության ավելի բարձր մակարդակի:

4.14. Այլ ոլորտներ

- Տարեցների համար ստեղծել ժամանցի կազմակերպման կենտրոն:
- Քասաղի կիրճում ստեղծել ակտիվ հանգստի և ժամանցի կազմակերպման հանրային գոտիներ:

5. Համայնքի ֆինանսական միջոցների վերլուծություն և կանխատեսում

Տեղական բյուջեի եկամուտների հիմնական աղբյուրներն են՝ հողի հարկը, գույքահարկը, պետական տուրքի որոշ տեսակներ, տեղական տուրքերն ու վճարները, ծնողական մուտքերը, ինչպես նաև համայնքի սեփականություն հանդիսացող գույքի օտարումից և վարձակալությունից ստացվող գումարները:

Քաղաքապետարանի տնօրինության տակ է գտնվում պահուստային հողերի սահմանափակ քանակություն: Վերջին տարիներին շատ հողատածքներ են հատկացվել կառուցապատման համար, սակայն տնտեսական դժվարությունների պատճառով այն իրականացվում է չափազանց դանդաղ:

Մեփական եկամուտների գծով մուտքերի ապահովման բնագավառում առկա են մի շարք դժվարություններ, առաջին հերթին համայնքի հնարավորությունները բնորոշող ստույգ տեղեկատվական բազայի բացակայությունը: Մասնավորապես՝

Հողի հարկի գծով՝ բարձր է նախորդ տարիների պարտքերի տեսակարար կշիռը: Հողի հարկի վճարման խոչնդոտներն են հողերի օգտագործման ցածր ցուցանիշները, հողօգտագործողների մեջ անվճարունակների բարձր թիվը /ընդանրապես անվճարունակություն խանգարում է բոլոր տեսակի գանձումների ապահովմանը/, հողերի հաշվառման գործում գոյություն ունեցող անորոշությունները և անճշտությունները:

Աղյուսակ 2. Համայնքի 2010-2012թթ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները և 2013-2016թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը հազար դրամ	2010թ. փաստ	2011թ. փաստ	2012թ. փաստ	2013թ. պլան.	հազար դրամ		
						2014թ. կանխ.	2015թ. կանխ.	2016թ. կանխ.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (I+II+III)*							
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ (1+2+3)*	306922.9	304015.7	318166.2	387349.4	396840.2	396840.2	396840.2
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	80769.1	82038.8	90728.4	101164.0	132464.0	132464.0	132464.0
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից							
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	26889.2	24586.9	31846.8	30000.0	43700.0	43700.0	43700.0
	Հողի հարկ	21386.3	23009.9	18605.0	24500.0	26600.0	26600.0	26600.0
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից							
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	14800	17452	23450.0	24500.0	39500.0	39500.0	39500.0
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ							
	Տեղական տուրքեր	7185.3	6765.2	7935.0	13164.0	13164.0	13164.0	13164.0
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ							
	Պետական տուրքեր	10508.3	10224.8	8891.6	9000.0	9500.0	9500.0	9500.0
1.5	Այլ հարկային եկամուտներ							
	Այլ հարկերից և պարտադիր վճարներից կատարվող մասհանումներ							
	Հողի հարկի և գույքահարկի գծով համայնքի բյուջե վճարումների բնագավառում բացահայտված հարկային օրենսդրության խախտումների համար հարկատուներից գանձվող տույժեր և տուգանքներ, որոնք չեն հաշվարկվում այդ հարկերի գումարների նկատմամբ							
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ	198492.2	201480.6	202527.4	240532.5	240554.2	240554.2	240554.2

	ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՆԵՐ							
2.1	Ընթացիկ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.2	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	198492.2	201216.1	201865.0	239905.2	239926.9	239926.9	239926.9
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ							
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)	0	264.5	662.4	627.3	627.3	627.3	627.3
դ)	ՀՀ այլ համայնքների բյուջեներից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ							
2.4	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
ա)	Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)							
բ)	ՀՀ այլ համայնքներից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.	ԱՅԼ ԵՎԱՄՈՒՏՆԵՐ*	27661.6	20496.3	24910.4	45652.9	23822.0	23822.0	23822.0
3.1	Տոկոսներ							
3.2	Շահաբաժիններ							
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ							
	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	7461.7	5293.5	5826.0	5500.0	6000.0	6000.0	6000.0
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ							
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի	1300	2245	3828.5	4500.0	3000.0	3000.0	3000.0

	սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ							
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր	1500	3843.9	4577.7	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում							
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ	4549.9	3949.9	3349.9	3522.0	3522.0	3522.0	3522.0
3.5	Վարչական գանձումներ							
	Տեղական վճարներ	1844	1241	1448.0	26300.0	1300.0	1300.0	1300.0
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարներ							
	Օրենքով սահմանված դեպքերում համայնքային հիմնարկների կողմից առանց տեղական տուրքի գանձման մատուցվող ծառայությունների կամ կատարվող գործողությունների դիմաց ստացվող (գանձվող) վճարներ	6364.3	0	0	0	0	0	0
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից							
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ							
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից							
3.7	Ընթացիկ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.8	Կապիտալ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ							
3.9	Այլ եկամուտներ*							
	Համայնքի գույքին պատճառած վնասների փոխհատուցումից մուտքեր							
	Վարչական բյուջեի		16888.8					

	պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր							
	Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ	4641.7	3923	5880.3	830.9	5000.0	5000.0	5000.0
II.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)	37655.9	32250.9	21208.9	77441.9	90000.0	90000.0	90000.0
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր							
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր							
	Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր							
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր							
2.	Պաշարների իրացումից մուտքեր							
3.	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր							
4.	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր							
	Հողի իրացումից մուտքեր	37655.9	32250.9	21208.9	77441.9	90000.0	90000.0	90000.0
	Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր							
III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵՆՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏԻ) ՖԻՆԱՆՍԱԿՈՐՄԱՆ ԱՂՅՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)							
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂՅՈՒՐՆԵՐ (1+2)							
1.	ՓՈՒՆԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Արժեթղթեր							
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր							
	-հիմնական գումարի մարում							
1.2	Վարկեր							
	-վարկերի ստացում							
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում							
1.3	Փոխատվություններ							
	-բյուջետային փոխատվությունների ստացում							
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում							
2.	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
2.1	Բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն							
	-համայնքային սեփականության							

	բաժնետոմսերի և կապիտալում համայնքի մասնակցության իրացումից մուտքեր							
	-իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում պետական մասնակցության, պետական սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի (բացառությամբ հողերի), այդ թվում՝ անավարտ շինարարության օբյեկտների մասնավորեցումից առաջացած միջոցներից համայնքի բյուջե մասհանումից մուտքեր							
	-բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն ձեռքբերում							
2.2	Փոխատվություններ							
	-նախկինում տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր							
	- փոխատվությունների տրամադրում							
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդը	8609.8	28614.4	8331.6	39558.1			
2.4	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցների տրամադրում վարչական մաս							
2.5	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցներից վարչական մաս տրամադրված միջոցների վերադարձ ֆոնդային մաս							
2.6	Համայնքի բյուջեի հաշվում միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում							
	որից՝ ծախսերի ֆինանսավորմանը չուղղված համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի գումարը							
Բ.	ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂՔՅՈՒՐՆԵՐ							
1.	ՓՈՒՆԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Արժեթղթեր							
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր							
	-հիմնական գումարի մարում							
1.2	Վարկեր							
	-վարկերի ստացում							
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում							
1.3	Փոխատվություններ							
	-փոխատվությունների ստացում							

-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում							
---	--	--	--	--	--	--	--

*) Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը չի մտնում բյուջետային ընդհանուր եկամուտների մեջ:

6. Համայնքի ոլորտային կապիտալ ծրագրերի ձևակերպում և ամփոփում

Համայնքի կողմից որոշված կապիտալ ծրագրերի գնահատման չափանիշները սահմանված են ստորև բերված աղյուսակում:

Աղյուսակ 3. Կապիտալ ծրագրերի գնահատման չափանիշների ցանկ

1	Շահառուների թիվ
2	Համայնքի կարողությունների հզորացում
3	Հանրային հետաքրքրություն
4	Հարատևություն /կենսունակություն/
5	Հիմնական միջոցների պահպանում
6	Համայնքի կարողությունների հզորացում

Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի բաժիններից, համայնքի ենթակա կազմակերպություններից, շահագրգիռ այլ կողմերից (տեղական նախաձեռնող խմբեր, հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր կազմակերպություններ և այլն) ոլորտային կապիտալ ծրագրերի հայտերի հավաքման, ուսումնասիրման և քննարկման արդյունքում կազմվել է կապիտալ ծրագրերի ցանկը՝ ըստ աղյուսակ 4-ի:

Աղյուսակ 4. Քառանյա ծրագրում ընդգրկելու համար առաջարկվող կապիտալ ծրագրերի ցանկ

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Ծրագրի արժեքը (հազար դրամ)
1	Ձախ ափի զբոսայգու վերականգնում / նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի պատվիրում, ցանկապատի կառուցում, ռոզման և խմելու ջրի համակարգի կառուցում, կանաչապատում, անցուղիների և ծառուղիների կառուցում, կարուսելների տեղադրում, լուսավորության համակարգի ստեղծում, WiFi ցանցի ստեղծում/	150000
2	Վերանորոգման աշխատանքներ կատարել բնակելի շենքերի ջրամատակարարման և կոյուղու ներքին ցանցերում, ջրհորդան խողովակների վրա, շքմուտքերում, աստիճանավանդակներում	50000
3	Համայնքի բնակչության կենցաղային աղբի և փոշու հավաքման և տեղափոխման հաճախականությունը դարձնել շաբաթական 3 անգամ	60000
4	Քասաղի կիրճում ակտիվ հանգստի և ժամանցի կազմակերպման հանրային գոտիների ստեղծում	15000
5	Քաղաքի բոլոր փողոցների ու մայրերի քանդված հատվածների ասֆալտապատում, անվանատախտակների տեղադրում	90000
6	Քաղաքային մշակույթի տան ջերմամեկուսացում և ջեռուցման համակարգի ստեղծում /մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային և ջեռուցման համակարգերի ստեղծում, տանիքի ջերմամեկուսացում/	50000
7	Աջ ափի զբոսայգու վերականգնում / ռոզման և խմելու ջրի համակարգի կառուցում, կանաչապատում, անցուղիների կառուցում, կարուսելների տեղադրում, լուսավորության համակարգի ստեղծում, WiFi ցանցի ստեղծում/	40000

8	Համատիրությունների ստեղծում և տարածքային կառավարման տեղամասերի աշխատանքների կանոնակարգում	3000
9	Խաչմերուկներում լուսաֆորների տեղադրում	15000
10	Ճանապարհային երթևեկության նշանների փոփոխում, նորացում, տեղադրում	5000
11	Ճանապարհների պարբերաբար նշագծում	3000
12	Երթուղային ժամատախտակների տեղադրում կանգառներում	2000
13	Թափառող շների վնասագերծման աշխատանքներ	
14	Լրջորեն զբաղվել խմելու ջրամատակարարման բարելավման հարցերով, հասնելով մինչև շուրջօրյա մատակարարման:	150000
15	փողոցների շենքերի և շինությունների գիշերային լուսավորության ապահովում, գիշերային լուսավորության ցանցի ընդլայնում	40000
16	Ստեղծել Աշտարակ քաղաքի ինտերնետային էջ	500
17	Սոցիալական բնակարանների շինարարության իրականացում	
18	Համայնքի բնակչությանը սպասարկվող միջքաղաքային երթուղային տրանսպորտի կարգավորում և համայնքի ծայրամասային փողոցների հասանելիություն	1000
19	Համայնքային աղբավայրի աշխատանքների կանոնակարգում	12000
20	Նախկինում տեղադրված բոլոր աղբարկղների վերանորոգում և դրանց քանակի կրկնակի ավելացում	7000
21	Փողոցների փոքր աղբարկղերի տեղադրում	8000
22	Աղբատար մեքենաների թիվը ավելացնել 3-ով	60000
23	Ձյուն մաքրող 1 մեքենայի ձեռք բերում	20000
24	"Հասմիկ" մանկապարտեզի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում, տանիքի հիմնանորոգում, մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային ստեղծում, գազամատակարարման ապահովում, գույքի ձեռք բերում և այլն/	45000
25	"Արաքս Մուրադյան " մանկապարտեզի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում, տանիքի հիմնանորոգում, մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային և ջեռուցման համակարգերի ստեղծում, գույքի ձեռք բերում և այլն/	45000
26	"Արևիկ " մանկապարտեզի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում, տանիքի մասնակի նորոգում, մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային և ջեռուցման համակարգերի ստեղծում, գույքի ձեռք բերում և այլն/	35000
27	Պարարկետտի դպրոցի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում, տանիքի հիմնանորոգում, մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային ստեղծում, գազամատակարարման ապահովում, գույքի ձեռք բերում և այլն/	25000
28	բանուկ մասերում նստարանների տեղադրում,	5000
29	7-10 բակերի վերանորոգում և մանկական խաղահրապարակների կառուցում	60000
30	Բնակարանային ֆոնդի պահպանում, շահագործում և նորոգում	45000
31	Զինիշյան խաղահրապարակի տեղափոխում	14000
32	Աղբարկղերի մոտ բետոնյա պատվարների կառուցում, կափարիչների տեղադրում	8000
33	Գեղարվեստական լուսավորությամբ ապահովել քաղաքի տարածքում գտնվող պատմամշակութային հուշարձանները, խորհրդանիշ հանդիսացող շենքերն ու շինությունները:	50000
34	Մարզադպրոցի գործունեության համար ստեղծել նպաստավոր պայմաններ	15000
35	Թարմացնել նախակրթարանների և մասնագիտացված դպրոցների կյուրատեխնիկական բազան	50000
36	Բազավան թաղամասում մարզադաշտի վերականգնում	5000
37	Հասարակական զուգարանների կառուցում	10000

38	Բռնադատվածների հուշարձանի կառուցում	3000
39	Ա.Այվազյանի անվան երաժշտական դպրոցն ապահովել անհրաժեշտ գույքով և սարքավորումներով	35000
40	Անապահով ընտանիքների երեխաների համար մանկապարտեզներում ստեղծել նախադպրոցական կրթության անվճար խմբեր:	8000
41	Գեղարվեստի դպրոցի համար ստեղծել շենքային պայմաններ	50000
42	Տարեցների համար ժամանցի կազմակերպման կենտրոնի ստեղծում	3000

Աղյուսակ 4-ում տրված կապիտալ ծրագրերի առաջնահերթությունները սահմանվել են նախապես որոշված չափանիշների և բալային համակարգի կիրառմամբ՝ ֆոկուս խմբերի քննարկումների արդյունքում: Արդյունքները ներկայացված են աղյուսակ 5-ում:

Աղյուսակ 5. Կապիտալ ծրագրերի առաջնահերթությունների որոշում

Երկարաժամկետ խնդիրների համարները	Երկարաժամկետ խնդիրների առաջնահերթությունը	Երկարաժամկետ խնդիրներ	Շահատուների թիվ	Համայնքի կարողությունների հոտառում	Հանրային հետաքրքրություն	Հիմնական միջոցների պահպանում	Ընդամենը
1	9	Ձախ ափի զբոսայգու վերականգնում / նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի պատվիրում, ցանկապատի կառուցում, ռոզման և խմելու ջրի համակարգի կառուցում, կանաչապատում, անցուղիների և ծառուղիների կառուցում, կարուսելների տեղադրում, լուսավորության համակարգի ստեղծում, WiFi ցանցի ստեղծում/	10	10	10	10	40
2	23	Վերանորոգման աշխատանքներ կատարել բնակելի շենքերի ջրամատակարարման և կոյուղու ներքին ցանցերում, ջրհորդան խողովակների վրա, ջքմուտքերում, աստիճանավանդակներում	10	10	10	10	40
3	24	Համայնքի բնակչության կենցաղային աղբի և փոշու հավաքման և տեղափոխման հաճախականությունը դարձնել շաբաթական 3 անգամ	10	10	10	10	40
4	29	Քասաղի կիրճում ակտիվ հանգստի և ժամանցի կազմակերպման հանրային գոտիների ստեղծում	10	9	9	9	37
5	7	Քաղաքի բոլոր փողոցների ու մայրերի քանդված հատվածների ասֆալտապատում, անվանատախտակների տեղադրում	9	9	9	9	36
6	10	Քաղաքային մշակույթի տան ջերմամեկուսացում և ջեռուցման համակարգի ստեղծում /մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային և ջեռուցման համակարգերի ստեղծում, տանիքի ջերմամեկուսացում/	9	9	9	9	36
7	11	Աջ ափի զբոսայգու վերականգնում / ռոզման և խմելու ջրի համակարգի կառուցում, կանաչապատում, անցուղիների կառուցում, կարուսելների տեղադրում, լուսավորության համակարգի ստեղծում, WiFi ցանցի ստեղծում/	9	9	9	9	36
8	22	Համատիրությունների ստեղծում և տարածքային կառավարման տեղամասերի աշխատանքների կանոնակարգում	8	10	8	10	36
9	30	Համայնքային նշանակության փողոցների երթևեկելի և մայրերի ասֆալտե ծածկույթի ընթացիկ և կապիտալ վերանորոգման աշխատանքներ	9	9	9	9	36

10	35	Խաչմերուկներում լուսաֆորների տեղադրում	9	9	9	9	36
11	36	Ճանապարհային երթևեկության նշանների փոփոխում, նորացում, տեղադրում	9	9	9	9	36
12	37	Ճանապարհների պարբերաբար նշագծում	9	9	9	9	36
13	38	Երթուղային ժամատախտակների տեղադրում կանգառներում	9	9	9	9	36
14	39	Թափառող շների վնասագերծման աշխատանքներ	9	9	9	9	36
15	41	Լրջորեն զբաղվել խմելու ջրամատակարարման բարելավման հարցերով, հասնելով մինչև շուրջօրյա մատակարարման:	9	9	9	9	36
16	5	փողոցների շենքերի և շինությունների գիշերային լուսավորության ապահովում, գիշերային լուսավորության ցանցի ընդլայնում	10	9	9	7	35
17	40	Ստեղծել Աշտարակ քաղաքի ինտերնետային էջ	9	9	9	8	35
18	17	Մոցիալական բնակարանների շինարարության իրականացում	7	9	9	9	34
19	34	Համայնքի բնակչությանը սպասարկվող միջքաղաքային երթուղային տրանսպորտի կարգավորում և համայնքի ծայրամասային փողոցների հասանելիություն	8	8	9	9	34
20	32	Համայնքային աղբավայրի աշխատանքների կանոնակարգում	8	8	8	9	33
21	25	Նախկինում տեղադրված բոլոր աղբարկղների վերանորոգում և դրանց քանակի կրկնակի ավելացում	8	8	8	8	32
22	26	Փողոցների փոքր աղբարկղերի տեղադրում	8	8	8	8	32
23	27	Աղբատար մեքենաների թիվը ավելացնել 3-ով	8	8	8	8	32
24	28	Ջրուն մաքրող 1 մեքենայի ձեռք բերում	8	8	8	8	32
25	12	"Համիկ" մանկապարտեզի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում, տանիքի հիմնանորոգում, մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային ստեղծում, գազամատակարարման ապահովում, գույքի ձեռք բերում և այլն/	8	8	7	8	31
26	13	"Արաքս Մուրադյան " մանկապարտեզի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում, տանիքի հիմնանորոգում, մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային և ջեռուցման համակարգերի ստեղծում, գույքի ձեռք բերում և այլն/	8	8	7	8	31
27	14	"Արևիկ " մանկապարտեզի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում, տանիքի մասնակի նորոգում, մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային և ջեռուցման համակարգերի ստեղծում, գույքի ձեռք բերում և այլն/	8	8	7	8	31
28	15	Պարարվեստի դպրոցի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում, տանիքի հիմնանորոգում, մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում, ջրամատակարարման, հակահրդեհային ստեղծում, գազամատակարարման ապահովում, գույքի ձեռք բերում և այլն/	8	8	7	8	31
29	18	Բանուկ մասերում նստարանների տեղադրում	8	8	8	7	31
30	19	7-10 բակերի վերանորոգում և մանկական խաղահրապարակների կառուցում	8	8	8	7	31
31	21	Բնակարանային ֆոնդի պահպանում, շահագործում և նորոգում	7	8	8	8	31
32	8	Ջինիշյան խաղահրապարակի տեղափոխում	7	7	8	8	30
33	33	Աղբարկղերի մոտ բետոնյա պատվարների կառուցում, կափարիչների տեղադրում	8	7	9	6	30
34	6	Գեղարվեստական լուսավորությամբ ապահովել քաղաքի տարածքում գտնվող պատմամշակութային հուշարձանները, խորհրդանիշ հանդիսացող շենքերն ու շինությունները:	8	7	7	7	29

35	3	Մարգարապրոցի գործունեության համար ստեղծել նպաստավոր պայմաններ	7	6	7	8	28
36	4	Թարմացնել նախակրթարանների և մասնագիտացված դպրոցների նյութատեխնիկական բազան	7	7	7	7	28
37	42	Բազմական թաղամասում մարգարաշտի վերականգնում	7	7	6	8	28
38	43	Բռնադատվածների հուշարձանի կառուցում	7	7	6	8	28
39	31	Հասարակական զուգարանների կառուցում	8	7	6	5	26
40	1	Ա.Այվազյանի անվան երաժշտական դպրոցն ապահովել անհրաժեշտ գույքով և սարքավորումներով	7	6	3	8	24
41	20	Մնապահով ընտանիքների երեխաների համար մանկապարտեզներում ստեղծել նախադպրոցական կրթության անվճար խմբեր:	7	7	3	7	24
42	2	Գեղարվեստի դպրոցի համար ստեղծել շենքային պայմաններ	5	5	5	5	20
43	16	Տարեցների համար ժամանցի կազմակերպման կենտրոնի ստեղծում	5	5	5	5	20

Աղյուսակ 6. Ոլորտային կապիտալ ծրագրերի ամփոփագիր

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Չափի միավոր	Աշխատանքի ծավալը	Ծրագրի արժեքը (հազ. դրամ)	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների				Ֆինանսավորման աղբյուրները		
					2013	2014	2015	2016	Համայնքի բյուջե	Դոնոր կազմ.-եր	Պետբյուջե, այլ
1	Ձախ ափի զբոսայգու վերականգնում	հա	3.2 և 3.8	150000	x	x	x	x	x	x	x
2	բնակելի շենքերի ջրամատակարարման և կոյուղու ներքին ցանցերում, ջրհորդան խողովակների, շքմուտքերի, աստիճանավանդակների վերանորոգում	հատ	15	50000	x	x	x	x	x	x	x
3	Քասաղի կիրճում ակտիվ հանգստի և ժամանցի կազմակերպման հանրային գոտիների ստեղծում	քմ	20000	15000	x	x			x	x	
4	Քաղաքի բոլոր փողոցների ու մայրերի քանդված հատվածների ասֆալտապատում, անվանատախտակների տեղադրում	հա	18	90000	x	x	x	x	x		x
5	Քաղաքային մշակույթի տան ջերմամեկուսացում և ջեռուցման համակարգի ստեղծում	քմ	2200	50000	x	x			x		x
6	Աջ ափի զբոսայգու վերականգնում	քմ	1300	40000	x	x	x		x	x	x
7	Խաչմերուկներում լուսաֆորների տեղադրում	հատ	3	15000	x				x		
8	Ճանապարհային երթևեկության նշանների փոփոխում, նորացում, տեղադրում			5000	x	x			x		x
9	Ճանապարհների պարբերաբար նշագծում			3000	x	x	x	x	x		
10	փողոցների շենքերի և շինությունների գիշերային լուսավորության ապահովում, գիշերային լուսավորության ցանցի ընդլայնում	Կմ	2	40000	x	x	x	x	x	x	x
11	Մոցիալական բնակարանների շինարարության իրականացում	հա	2		x	x			x	x	
12	Աղբատար մեքենաների թիվը ավելացնել 3-ով	հատ	3	60000	x	x			x	x	x

13	Չյուն մաքրող 1 մեքենայի ձեռք բերում	հատ	1	20000	x	x			x	x	x
14	"Համիկ" մանկապարտեզի հիմնանորոգում	քմ	1012	45000	x	x			x	x	x
15	"Արաքս Մուրադյան" մանկապարտեզի հիմնանորոգում	քմ	1054	45000		x	x		x	x	x
16	"Արևիկ" մանկապարտեզի հիմնանորոգում	քմ	1128	35000			x	x	x	x	x
17	Պարարկեստի դպրոցի հիմնանորոգում	քմ	230	25000	x	x			x	x	x
18	7-10 բակերի վերանորոգում և մանկական խաղահրապարակների կառուցում	քմ	3000	60000	x	x	x	x	x	x	x
19	Գեղարվեստական լուսավորությամբ ապահովել քաղաքի տարածքում գտնվող պատմամշակութային հուշարձանները, խորհրդանիշ հանդիսացող շենքերն ու շինությունները:	հատ	15-20	50000	x	x	x	x	x	x	x
20	Բազմական թաղամասում մարզադաշտի վերականգնում	քմ	3500	5000	x	x			x	x	
21	Հասարակական գուգարանների կառուցում	հատ	3	10000		x	x	x	x	x	
22	Բռնադատվածների հուշարձանի կառուցում			3000	x	x	x		x	x	
23	Ա.Այվազյանի անվան երաժշտական դպրոցն ապահովել անհրաժեշտ գույքով և սարքավորումներով			35000		x					x
	Ընդամենը										

7. Համայնքի գարգացման քառամյա ծրագրի հիմնական ցուցանիշները

Հ/հ	Ցուցանիշներ	Չափի միավոր	2011թ փաս	2012թ փաս	2013թ կանխ	2014թ կանխ	2015թ կանխ	2016թ կանխ
1	2	3	5	6	7	8	9	10
1	Համայնքի վարչական տարածքը	հա	4233.8	4233.8	4233.8	4233.8	4233.8	4233.8
2	Բնակչության թիվը	հազ. մ.	21600	20632	20632	20632	20632	20632
3	Բնակելի շենքերի ընդհանուր թիվը	շենք	57	57	57	57	57	57
4	ընդհանուր մակերեսը	հազ. քմ	20	20	20	20	20	20
5	բնակարանների թիվը	բնակ.	2031	2031	2031	2031	2031	2031
6	Վթարային շենքերի թիվը, այդ թվում՝	շենք	3	3	3	3	3	3
7	II կարգի վթարային շենքեր	- // -	0	0	0	0	0	0
8	III կարգի վթարային շենքեր	- // -	3	3	3	3	3	3
9	IV կարգի վթարային շենքեր	- // -	0	0	0	0	0	0
10	Վերելակային տնտեսություն		1	1	1	1	1	1
11	Վերելակով շենքերի թիվը	շենք	1	1	1	1	1	1
12	Վերելակների ընդհանուր թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
13	Գործող վերելակների թիվը	- // -	1	1	1	1	1	1
14	Ավտոտնակների թիվը	հատ	2360	2372	23380	2390	2400	2400
15	Համատիրությունների թիվը	հատ	0	0	0	0	0	0
16	Լիազորագրային կառավարման անցած բնակելի շենքերի թիվը	շենք	0	0	0	0	0	0
17	Տեղափոխվող աղբի քանակը	տոննա	16	18	20	30	30	30
18	այդ թվում՝ բնակչությունից		13	15	15	20	20	20
19	Սանիտարական մաքրման և աղբահանության մեքենայական պարկի մեքենա-մեխանիզմների քանակը	միավոր	4	5	6	6	6	6
20	Սանիտարական մաքրման տարածքը	հա	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2
21	Մեքենայական պարկի տեխնիկական պատրաստականության օգտակար գործողության գործակիցը	գործակից	85	85	85	85	85	85
22	Ոռոգման ցանցի երկարությունը	կմ	90	90	90	90	90	90
23	Ոռոգելի տարածքի մակերեսը	հա	450	1807.6	1807.6	2000	2000	2000
24	Մեկ բնակչին ընկնող կանաչ տարածքը	քմ	3.5	3.5	3.5	5	5	5
25	Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների երկարությունը	կմ	61.6	61.6	61.6	61.6	61.6	61.6
26	Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների մակերեսը	հազ. քմ	45778	45778	45778	45778	45778	45778
27	Առևտրի և սպասարկման օբյեկտների թիվը, այդ թվում՝	հատ						
	առևտրի օբյեկտներ		80	86	70	70	70	70
	ժ. 24-ից հետո աշխատող օբյեկտներ		1	1	1	1	1	1
	բենզինի լիցքավորման կետեր		18	20	10	10	10	10
	գազի լիցքավորման կետեր		11	14	14	14	14	14
28	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի մակերեսը	հա	1484.8	1360.5	1360.5	1360.5	1360.5	1360.5
29	Պետական պահուստային հողերի մակերեսը	հա	272.8	288.53	288.53	288.53	288.53	288.53
30	Պահուստային հողերի օգտ. մակարդակը	%	100	100	100	100	100	100
31	Բնակարանի կարիքավոր ընտանիք.	ընտ.	0	0	15	100	100	100

	թիվը							
32	Նախադպրոցական հիմնարկների թիվը	հատ	6	6	5	5	5	5
	զբաղեցրած հողատարածքը	հազ.քմ	30.3	30.3	30.3	30.3	30.3	30.3
	շենքերի տարածքը	քմ	11042	11042	10042	10042	10042	10042
	երեխաների թիվը	մարդ	650	650	650	650	650	650
	խմբերի թիվը	խումբ	30	32	27	21	22	24
	Հանրակրթական դպրոցների թիվը	հատ			8			
	աշակերտների թիվը	մարդ	3130	3170	2530	2600	2600	2600
	Երաժշտական դպրոցների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	սովորողների թիվը	մարդ	160	180	180	180	180	180
	բաժինների թիվը	բաժին	6	6	7	7	7	7
	խմբերի թիվը	խումբ						
	Մարզադպրոցների թիվը	հատ	2	2	2	2	2	2
	երեխաների թիվը	մարդ	200	200	200	200	200	200
	մարզաձևերի թիվը	հատ	8	8	8	8	8	8
	խմբերի թիվը	խումբ	-	-	16	16	16	16
	Արտադպրոցական հիմնարկների թիվը	հատ	3	3	3	3	3	3
	երեխաների թիվը	մարդ	290	310	310	310	310	310
	խմբերի թիվը	խումբ	5	5	5	5	5	5
	Մշակութային հիմնարկների թիվը	հատ	4	4	3	3	3	3
	երեխաների թիվը	մարդ						
	խմբերի թիվը	խումբ						
	Հիվանդանոցների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	մահճակալների թիվը	հատ	150	150	150	150	150	150
	Պոլիկլինիկա-ամբուլատորիաների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	այցելուների թիվը	մարդ	6750	6750	6750	6750	6750	6750
	Անապահով ընտանիքների թիվը	ընտ.	650	500	600	650	650	650
	Կենսաթոշակառուների թիվը	մարդ	3670	3690	3658	3670	3670	3670
	Հաշմանդամների թիվը	մարդ	-	-	1365	-	-	-
33	Պատերազմի և աշխ. վետերանների թիվը	մարդ	20	20	20	20	20	20
34	Գործազուրկների թիվը	մարդ	700	650	720	750	750	750
35	Փախստականների թիվը	մարդ	-	-	1036	-	-	-
36	Ընտանեկան նպաստ ստացող ընտանիքների թիվը	ընտ.	360	330	901	-	-	-
37	Բնակչության մեկ շնչին ընկնող բյուջետային եկամուտը	հազ.դրամ	16	15	19	20	20	20
38	Սեփական եկամուտների տեսակարար կշիռը համայնքի բյուջեի ընդհանուր եկամուտների մեջ	%	30	35	37	37	37	37
39	Կապիտալ ծախսերի տեսակարար կշիռը բյուջեի ընդհանուր ծախսերի մեջ	%	22	17	24	25	25	25
	այդ թվում՝ սեփական միջոցների հաշվին	%	22	17	24	25	25	25
40	Համայնքի բյուջեի եկամուտների փաստացի կատարողականը ճշտված պլանի նկատմամբ	%	91	99	-	-	-	-
41	Համայնքի բյուջեի ծախսերի փաստացի կատարողականը ճշտված պլանի նկատմամբ	%	83	96	-	-	-	-
42	Համայնքի աշխատողների աշխատա-	%	60	65	69	69	69	69

	վարձերի տեսակարար կշիռը բյուջեի ընդհանուր ծախսերի մեջ							
43	Համայնքի աշխատողների պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների տեսակարար կշիռը բյուջեի ընդհանուր ծախսերի մեջ	%	24	25	-	-	-	-
44	Այլ ցուցանիշներ							
45	Այլ ֆինանսական ցուցանիշներ							

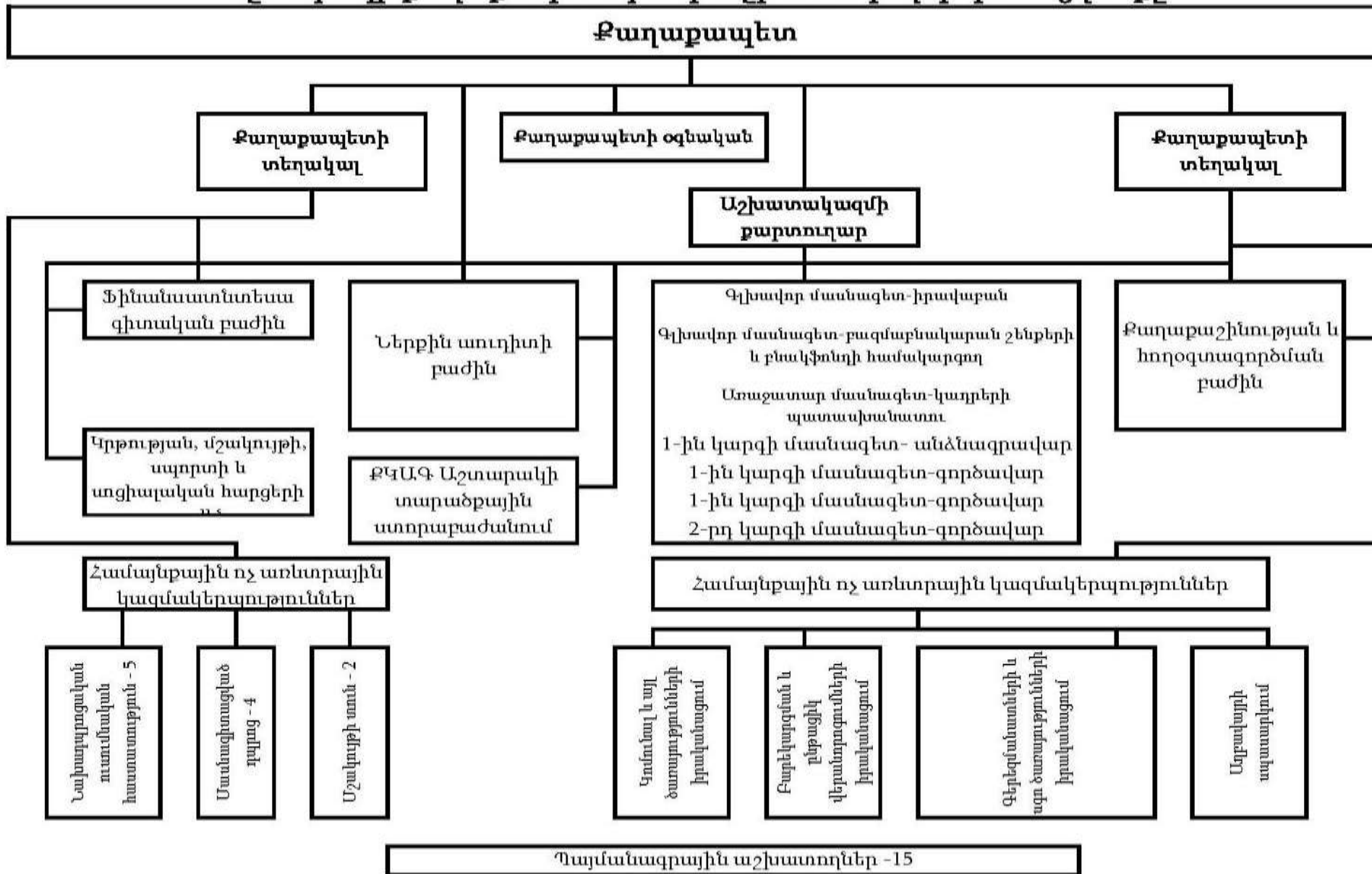
Եզրափակում

Համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացման քառամյա ծրագիրը հիմք է հանդիսանալու համայնքի տարեկան ծրագրերի և բյուջեների մշակման և կատարման աշխատանքները կազմակերպելիս:

Ելնելով սոցիալ-տնտեսական զարգացման քառամյա ծրագրի ռազմավարությունից և ընդհանուր նպատակներից, շատ կարևոր է սեփական եկամուտների լրացուցիչ աղբյուրներ գտնելը, ֆինանսական միջոցների արդյունավետ հավաքագրման կազմակերպումն ու նպատակային օգտագործումը: 2013-2016թթ. համայնքային բյուջեները պետք է մշակել որպես զարգացման, ծրագրային բյուջեներ, որոնցով հնարավոր կլինի իրականացնել ինչպես ընթացիկ և հիմնական վերանորոգման աշխատանքներ, այնպես էլ սոցիալ-տնտեսական զարգացման տարբեր ծրագրեր:

Քաղաքապետարանի բաժինները և ծառայությունները կմշակեն իրենց բնագավառի զարգացման կոնկրետ ծրագրեր, որոնք կարելի է ներկայացնել ՀՀ կառավարություն, լրացուցիչ ներդրումներ հայթայթելու նպատակով նախատեսվում է փնտրել ինվեստիցիաների նոր աղբյուրներ, ներգրավել գործարարների սեփական միջոցները, տարբեր սոցիալական հիմնադրամների ներդրումները:

Աշտարակի քաղաքապետարանի աշխատակազմի կառուցվածքը

Աշտարակ համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը
առ 01.01.2013թ.

Գույքի անվանումը	Կարգավիճակը
քաղաքային մարզադպրոց	
մարզադպրոցի կիսակառույց շենք	
N1 նախադպրոցական հիմնարկ	
N 2 նախադպրոցական հիմնարկ	
N 3 նախադպրոցական հիմնարկ	
N 4 նախադպրոցական հիմնարկ	
N5 նախադպրոցական հիմնարկ	
քաղաքային մշակույթի տուն	
Արայի մշակույթի տուն	
Ա. Այվազյանի անվան երաժշտական դպրոց	
մշակույթի և հանգստի զբոսայգի	
սոցիալ-կենցաղային նշանակության այլ շենքեր և շինություններ	
հանգստի գոտիներ	
մշակույթի և հանգստի զբոսայգի	
պետական բնակելի ֆոնդ և պետական ոչ բնակելի տարածքներ	
բնակելի ֆոնդն սպասարկող պետական ձեռնարկություններ և կազմակերպություններ	
ներհամայնքային նշանակության ջրամատակարարման համակարգ	Հանձնված է անհատ. օգտ
ներհամայնքային նշանակության ջրահեռացման համակարգ	Հանձնված է անհատ. օգտ
ներհամայնքային նշանակության ոռոգման համակարգ	
վարչական շենքեր	
մշակույթի և հանգստի զբոսայգի	
պետական բնակելի ֆոնդ և պետական ոչ բնակելի տարածքներ	
բնակելի ֆոնդն սպասարկող պետական ձեռնարկություններ և կազմակերպություններ	
ներհամայնքային նշանակության ջրամատակարարման համակարգ	
նախկին շրջանային խորհրդի վարչական շենք	
ներհամայնքային փողոցներ և հրապարակներ	
ներհամայնքային նշանակության ճանապարհներ	
ներհամայնքային կամուրջներ	
համայնքային աղբավայր	
գերեզմանատուն	
համայնքի կազմի մեջ մտնող պատգամավորների նախկին քաղաքային և գյուղական խորհուրդների գործկոմների պատկանող մեքենասարքավորումներ և այլ գույք	